

imod fungerer både som matrikulerings- og tinglysningskontor.

Den nye kapitelinddeling vil bl.a. gøre det tydeligere, at ansvarsbestemmelserne i § 45 vedrører rettighedsregistrering og ikke matrikulering, i overensstemmelse med gældende praksis. Sker der fejl ved registrering af matrikeloplysninger, er det dansk lovgivnings almindelige ansvarsregler som finder anvendelse.

Endeligt indeholder forslaget mindre ændringer i retsplejeloven, lov om Dansk Internationalt Skibsregister samt tinglysningsafgiftsloven.

2. Lovforslagets baggrund og hovedpunkter

2.1 Skibes hjemsted

Danske skibe har pr. tradition altid skulle have hjemsted i den havn, hvor skibet hørte til. Som oftest det sted, hvor ejeren boede.

Hjemstedet har i dag ikke længere den samme betydning for skibene i handelsflåden. Mange af de store handelsskibe, der er beskæftiget i international fart ser aldrig dansk havn, og vil ofte have en størrelse, der gør det umuligt at anløbe havnen.

Ofte vælger rederier i dag at være hjemmehørende i havne, som har en særlig f.eks. historisk betydning for dem. Det er årsagen til, at handelsskibe kan have hjemsted i en havn, som ingen praktisk betydning har for skibet. Den foreslåede ordning åbner mulighed for, at rederierne frit kan vælge hjemsted, når blot der er tale om en by her i riget.

For fiskeskibe vil det fortsat være nødvendigt at opretholde den gældende ordning, hvorefter et fiskeskib skal have hjemsted i en havn. Baggrunden herfor er, at der til et fiskeskibs hjemsted knyttes et havnekendingsnummer, som viser hvilket distrikt skibet er hjemmehørende i. Dette havnekendingsnummer anvendes også af Fiskeridirektoratet. Fiskeskibene har fortsat en tilknytning til den havn, de er registreret i. Der er derfor ikke den samme historiske eller markedsføringsmæssige værdi i, at disse skibe skal kunne vælge et tilfældigt hjemsted.

I Sverige findes en ordning, der stort set er magen til den foreslåede.

2.2 Digital skibsregistrering

Forslaget om digital skibsregistrering sigter mod, at der kan ske digital anmeldelse af matrikulære oplysninger (f.eks. oplysninger om skibets navn og hjemsted) samt ejer- og panterrettigheder i skibe, og at anmeldelserne kan underskrives med digital signatur. Søfartsstyrelsen kan ifølge forslaget fastsætte regler

om, at retsvirkningstidspunktet for anmeldelse til skibsregistret ændres. Dokumenter skal ikke længere anses som anmeldt på den dag, hvor de inden kl. 14 er modtaget i dagbogen, men på et bestemt klokkeslæt. Hermed sker der en løbende registrering af dokumenter, hvilket kan smidiggøre f.eks. skibshandler. Endelig giver forslaget hjemmel til, at Søfartsstyrelsen kan autorisere virksomheder til at udføre udvalgte opgaver, ligesom anmeldelse af digitale dokumenter kan ske ved fuldmagt.

2.2.1 Gradvis indførelse af digitale anmeldelser og dokumenter

Borgernes mulighed for at kunne anmelde matrikulære oplysninger og ejer- og panterrettigheder vil foregå i to trin. Allerede ved lovens ikrafttræden vil det blive fastsat, at matrikulære ændringer, skøder og simple pantebrev vil kunne anmeldes digitalt. Der vil blive givet valgfrihed til at anmelde enten digitalt eller på papir.

Efter en bestemt dato, når skibsregistrets brugere er blevet vant til digitale anmeldelser, og skibsregistret har indhøstet erfaring med de elektroniske dokumenter, vil det blive gjort obligatorisk at anmelde de negotiable pantebrev digitalt. Fra denne dato vil der kun kunne registreres negotiable pantebrev digitalt. Eksisterende negotiable pantebrev bevarer deres gyldighed, men skal konverteres til digitale negotiable pantebrev ved debitorskifte, forhøjelser af pantessummen eller inddragelse af nyt skib under pantet.

Fra samme dag vil også alle øvrige anmeldelser kun kunne foretages digitalt. Der vil dog fortsat være en mulighed for, at enkelte papirdokumenter kan indlægges af skibsregistret. Her tænkes især på skøder og adkomstdokumenter (bilbreve) ved salg fra udenlandsk ejer til dansk reder. Det må forventes, at der også i en række andre tilfælde, hvor udenlandske aktører er involveret, i en længere årrække ikke vil være muligt i praksis at anmelde digitalt.

Ordningen med at acceptere enkelte papirdokumenter svarer stort set til Justitsministeriets tinglysningsudvalgs anbefalinger vedrørende digital tinglysning i betænkning nr. 1471, 2006, herefter kaldet Tinglysningsudvalget. Som følge af, at skibsregistrering ofte har berøring med udlandet, forventes denne ordning dog at blive anvendt i videre omfang end ved fast ejendom.

2.2.2 Digitale negotiable pantebrev

Ved pantsætning af skibe anvendes i dag såvel negotiable som ikke-negotiable pantebrev. For de negotiable pantebrevs vedkommende er visse retsvirk-